

KS. RAFAŁ LEŚNICZAK

*Katedra Komunikacji Społecznej, Public Relations i Nowych Mediów
Instytut Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa UKSW*

KS. STANISŁAW SKOBEL

*Katedra Teologii Moralnej Szczegółowej
Instytut Nauk Teologicznych UKSW*

SŁOWO WSTĘPNE REDAKTORÓW NAUKOWYCH

Wśród polskich medioznawców trwa dyskusja nad określeniem paradygmatu dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach. Przedstawiciele nauk humanistycznych i społecznych kontynuują prace, mające na celu dookreślenie obszaru i granic medioznawstwa, uwzględniające tradycje i potrzeby współczesności. 25 października 2017 r. na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się konferencja naukowa z okazji 25-lecia studiów dziennikarskich na tymże Wydziale. Zwrócono wtedy uwagę na wzajemne powiązania wybranych zagadnień teologicznych i nauk o komunikacji społecznej i mediach. Owocem tej konferencji jest monografia naukowa zatytułowana *Teologia środków społecznego przekazu w naukach o mediach* pod redakcją Jerzego Olędzkiego¹, która dowodzi ścisłej relacji dwóch wyżej wymienionych dyscyplin. Specyfika studiów dziennikarskich w kontekście krystalizacji *media studies* na WT UKSW stała się przyczynkiem do powstania niniejszego tomu, aby spojrzeć na zagadnienia komunikowania i mediów w świetle teologii katolickiej.

Pierwszy numer kwartalnika „Łódzkich Studiów Teologicznych” 2020 r. jest kontynuacją tematu zapoczątkowanego na łamach naszego kwartalnika naukowego przed czterema laty: FORMY KOMUNIKOWANIA JAKO NOWE OBSZARY DUSZPASTERSKIEJ TROSKI, który znalazł swoją kontynuację. Tom jest zatem czwartą odsłoną obszaru analiz i poszukiwań naukowych zaprezentowanych w numerach: 25(2016)1, 27(2018)1 oraz 28(2019)1.

W niniejszym tomie Czytelnik odnajdzie teksty autorów reprezentujących Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz Politechnikę Łódzką. Dominują publikacje studentów i doktorantów, dla których

¹ *Teologia środków społecznego przekazu w naukach o mediach*, red. J. Olędzki, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2018.

jest to jedna z pierwszych prób zaprezentowania własnych, samodzielnych wyników badań naukowych.

Mateusz Bartoszewicz podejmuje zagadnienie zjawiskowego charakteru internetowej propagandy politycznej. Analizę przeprowadza z perspektywy „bycia-w-świecie”, inspirowaną myślą fenomenologiczną niemieckiego filozofa Martina Heideggera.

Wanda Chruściel stawia istotne pytanie dotyczące płaszczyzny aksjologicznej mediów i osób odpowiedzialnych za ich funkcjonowanie: Czy media muszą być etyczne? Tekst o charakterze przeglądowym podejmuje kwestię rzetelnego dziennikarstwa oraz wskazuje konsekwencje marginalizacji wartości moralnych w przekazach medialnych i w pracy dziennikarza.

Rafał Estkowski analizuje kwestię obrony chrześcijańskich korzeni Unii Europejskiej w świetle II Deklaracji Schumana 2017. Autor dowodzi konfrontacyjnego charakteru wartości deklarowanych przez założycieli Unii Europejskiej wobec wszechobecnych dziś w filozofii współczesnej zagrożeń, do których należą: ideologiczny sekularyzm, oligarchizacja i ograniczenie wolności, antysolidarnościowy dyktat silnych, administracyjno-biurokratyczna uniformizacja, promocja kosmopolityzmu i wykorzenianie Europejczyków z ich rodzimych kultur narodowych.

Tekst **Magdaleny Jeżak-Śmigielskiej**, **ks. Macieja Makuły** oraz **ks. Marka Weresy** jest analizą przesłania papieża Franciszka zawartego w Adhortacji *Christus vivit*, dotyczącego zagadnienia środowiska cyfrowego jako istotnego obszaru nowej ewangelizacji. Publikacja poszerza wartość poznawczą zagadnienia zaangażowania katolików w misję głoszenia Dobrej Nowiny za pośrednictwem nowych mediów.

Artykuł **ks. Rafała Leśniczaka**, stanowi próbę odpowiedzi na pytanie o sposób wykorzystania ramy negatywizmu przez tygodnik „Idziemy” w okresie poprzedzającym wybory do parlamentu w Polsce w 2019 r. Autor dowodzi, że zastosowanie hipotezy kumulacji J. Galtunga i M. Holmboe Ruge przez autorów katolickiej prasy opinii stanowi medioznawczą strategię politycznego wsparcia określonych partii politycznych i legitymizowania ich działań w dyskursie medialnym.

Tekst **diakona Wołodomyra Mosorova** i **ks. Stanisława Skobla** wyszczególnia normy i kryteria moralne stosowane w opiece duchowej przez Ojców Pustyni, żyjących w III–V w. po nar. Chr. na podstawie analizy apoftegmatów zawartych w *Księdze Starców*. Autorzy z powodzeniem dowodzą, że zawarte w apoftegmatach normy moralne nie utraciły swego znaczenia na przestrzeni tysiącletniej historii Kościołów Wschodnich i nadal stanowią podstawowy model opieki duchowej starzec-uczeń jako wzorzec do naśladowania.

Publikacja **Marii Ograbek** wpisuje się we współczesną dyskusję na temat kryzysu ojcostwa i poszukiwania możliwości jego przewyciężenia. Odwołanie się do wieloletniej praktyki bliskiej współpracownicy Jana Pawła II w problematyce rodzinnej, Wandy Półtawskiej, jest sięganiem do wartościowych źródeł w zakresie refleksji nad małżeństwem i rodziną. Jej doświadczenie życiowe i wiedza teoretyczna mogą służyć następnym pokoleniom jako głos sprawdzonego autorytetu.

Barbara Wońska prezentuje wyniki badania ankietowego dotyczącego wizerunku Freddiego Mercury’ego. Jej respondentami jest reprezentatywna grupa osób, które

oglądały brytyjsko-amerykański film *Bohemian Rhapsody* w reżyserii Bryana Singera, opowiadający o dziejach zespołu *Queen*, w tym głównie o jego wokaliście.

Artykuł **Piotra Dziewulskiego** wpisuje się w obszar biografistyki w rekonstrukcji dziejów ważnych instytucji i organizacji. Przybliża interesującą postać Marii Wocalewskiej (1885–1944), jednej z czołowych postaci przedwojennej historii Związku Harcerstwa Polskiego i jej pedagogicznego wpływu na wychowanie dziewcząt.

Numer wieńcza dwie prace i dwie recenzje z obszaru biblistyki. Artykuł **Przemysław Kubisiaka** – doktoranta, koncentruje się na Świątyni Jerozolimskiej, której przeszłość, znaczenie i „przyszłość” niezmiennie stanowią temat gorących debat różnych środowisk i gremiów. Autor koncentruje się na biblijnych kontekstach zapowiedzi odnoszących się do świątyni i jej historii. **Ksiądz Arnold Zawadzki**, łódzki biblista, w swojej rozprawie egzegetycznej podejmuje niezwykle ważny temat powołania Izraela wobec narodów, podjęty przez proroka Izajasza (Iz 55, 3–5). W wyniku przeprowadzonych badań, których rezultat przedstawia, proponuje nowe tłumaczenie perykopy Izajasza.

W dwóch recenzjach **Jarosław Ćwikła** prezentuje Czytelnikom prace znanego i zasłużonego polskiego biblisty ks. prof. Waldemara Chrostowskiego. Pierwsza z recenzowanych książek (*Kamyk z procy Dawida. Jak czytać Pismo Święte?*) to rozmowa, którą Tomasz Rowiński przeprowadza z ks. Waldemarem Chrostowskim. Stanowi ona rodzaj interesującej introdukcji do lektury Biblii. Takich pozycji na polskim rynku ciągle mamy niedostatek. Druga pozycja (*Entuzjazm i sprzeciw wobec Chrystusa. Listy do Siedmiu Kościołów Apokalipsy*) to doskonała lektura dla tych, którzy planowaliby kiedyś podróż w te regiony. Niekoniecznie muszą to być wyłącznie słuchacze Ekumenicznej Szkoły Biblijnej w Łodzi, którzy taki cel sobie postawili².

W niniejszej edycji łódzkiego kwartalnika naukowego publikacje mają zarówno charakter conceptualny, jak i odwołują się do badań empirycznych. Należy wyrazić nadzieję, że tom 29(2020)1 „Łódzkich Studiów Teologicznych” zagwarantuje Szanownym Czytelnikom interesującą lekturę tekstów z dyscypliny nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz nauk teologicznych.

² Zob. <https://www.archidiecezja.lodz.pl/2019/07/ekumeniczna-szkola-biblijna-w-lodzi-zapisy-juz-od-1-wrzesnia/> (dostęp: 20.01.2020).